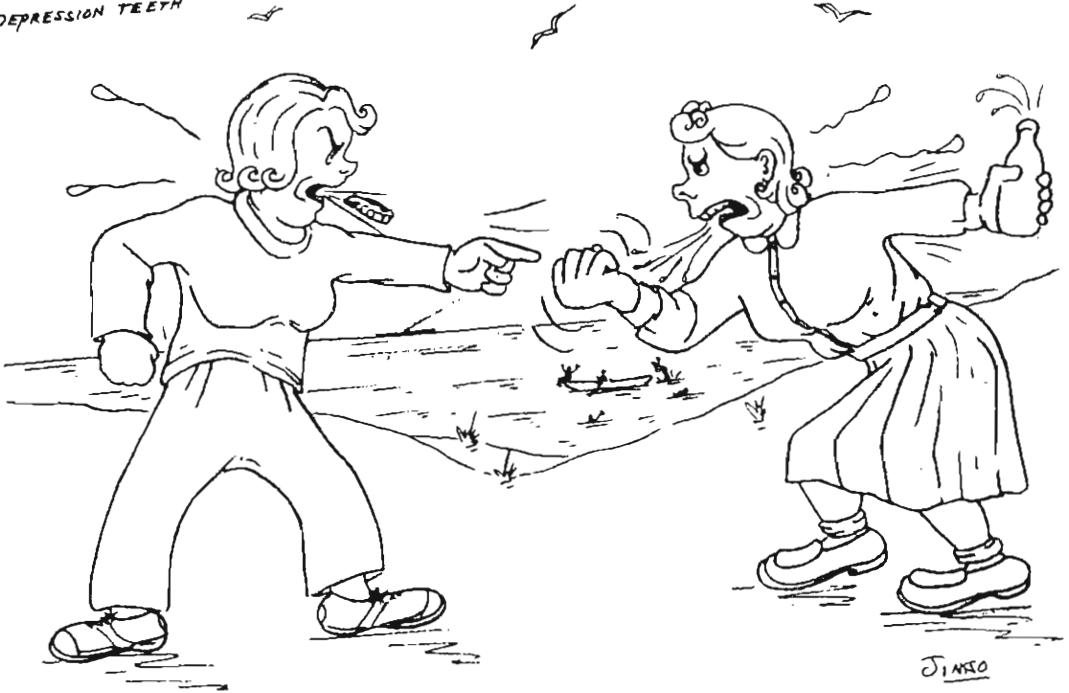

Entis-ajan tekohampaat

May 20, 77

DEPRESSION TEETH

Melekeen viiskymmentä vuotta aikaa, ko oli se huono aika, ei taharonna olla kellään rahhaa tällä alueella hampaaita viksauttaa. Ko hampaat laho, ne vaan väetettiin pois, ja ko ne tuli liijan harvaksi, sitte väetettiin kaikki loputki vaikka nitt oli hyviäki, ja sitte laitettiin tekohampaat.

Joistai makasiineista sai tilata viirellä taalalla setin! Net lähettivät semmosta savenlaista möriökkiä, ja se piti panna suuhun ja sitte piti purra ikeneet yhtehen ja sitte sievästi ottaa suusta pois ja lähettää kompaniaan takasi.

No enimmäkseen immeisestä ei osanneet oikein sitä ottaa suusta pois, ja tietysti vetivät jonkun verran sen vinnoon tai kuitenkin mallilta pois, ja ei net hampaat sitte mahdunu oikeen ko ne tulivat. Kyllä minä muis-

tan monta virnisuuta ko oli hampaat vinossa suussa.

Yksi äijä tuumas että joka kerta ko hän joi kuumaa kahvia, hänen hampaat pääsi irti, ja yhyreissä paarteissa ne tipahti kuppiin. Silloin hän pisti ne taskuun ja ei pannu suuhun loppuillaksi.

Ne oli niin löyhät että joka kerta ko hän aivasti, ne lensi ulos. Yhyren kerran ko hän oli lypsillä, hän aivasti, ja silloin hampaat lensi katouksiin. Hän ei löytäny niitä mistään vaikka ha kaivo joka paikasta olokien seasta lehemän alta. No ko hän laski mairon peilistä pännikkään, silloin hampaat muliahti siihen filteritrattiin. He oliki lentäny lypsin peiliin. Hän ajo räkrilla niitten yli lopuksi!

Kaharella emännällä tuli riita kakaroitten päältä yhyressä pitnekissä ja yksi huuti niin

kovvaa että hampaat lensi kentälle toisen emännän jalakoihin. No kummatki alako nauraa niin kovasti että riita jäi siihen.

Yhtenä iltana kylän torpassa äijät alakoivat rankkuileen heirän hampaista, kuinka huonosti ne mahtu, ja niin tuumasivat koetella jo toistensa hampaista jos ne mahtuis paremmasti! Niin ne koolas pitäjän puhuristaan kaikki heirän hampaat parin takana. Pitäjä tuli ja kolehtas kaikki hampaat tarjot-

timehen, kävi ja virautti tartunta ainehet pois ja toi takasi.

No siinä sitte hälinä tuli löytää omansa! No mitä se palio kauntas ko omatkaa ei aina mahtunut oikeein!

Kyllä on ero nykyajan tekohampialla! Mutta on siinä ero hinnallaki!

—Jingo Viitala-Vachon

Jenny "Jingo" Viitala-Vachon

Suomalainen siirtolaisuus Pohjois-Amerikkaan ja sen ohella Michiganiin oli voimakkaimmillaan vuosisadan alkupuolella. Miehet menivät lähinnä kaivostyöhön. Kuparintuotannon ehtyessä 1. maailmansodan jälkeen väkeä siirtyi yhä enemmän farmaus- ja metsätöihin. Ylä-Michiganiin syntyi monia suomalaiskyliä, esim. Toivola, Nisula, Paavola ja Aura. Jenny "Jingo" Viitala-Vachon syntyi Tapiolassa, joka 1920- ja 30-luvuilla oli noin 500 asukkaan elinvoimainen yhteisö. Jingon kertomukset ja laulujen sanoitukset liittyvät kylän "suuriin" vuosiin, samalla myös hänen lapsuuteensa ja varhaisnuoruuteensa. Jingo on tarkka havainnoitsija, ja hänen tekstinsä kertovat yksinkertaisella mutta samalla useinkin purevalla tavalla elämästä ja sen kehityksestä näissä suomalaiskylissä. Jingo Viitalan kertomuksista on koottu useita kirjoja, samoin hänen kansanmusiikkiaan ja sanoituksiaan on useilla levyillä. Kertomus julkaistaan tekijän luvalla.